

Základná škola Alexandra Pavloviča, Ul. Komenského 307/ 22,
089 01 Svidník

Školský vzdelávací program inovovaný
pre I. stupeň – primárne vzdelávanie
pre II. stupeň – nižšie stredné vzdelávanie

Školský vzdelávací program inovovaný

Pre I. stupeň

Pre II. stupeň

„Dielňa pohybu, umu a krásy ducha“

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania: **ISCED 1** (primárne)

Dĺžka štúdia: **štyri roky**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma – **denná**

Druh školy: **štátna**

Vzdelávací program:

Stupeň vzdelania: **ISCED 2** (nižšie stredné)

Dĺžka štúdia: **päť rokov**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy : Základná škola Alexandra Pavloviča

Adresa : Komenského 307/22, 089 01 Svidník

IČO 36158411

Riaditeľ školy: Mgr. Vladimír Pasnišin

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Prokopová, Mgr. Vladimír Pasnišin a vyučujúci za jednotlivé predmety

Ďalšie kontakty: tel./fax: 054/7881156

email: skola@zs1svidnik.sk

Zriaďovateľ:

Názov: Mesto Svidník

Adresa: Sov. hrdinov 200

089 01 Svidník

Kontakty: tel.4863635

Platnosť dokumentu: od 1. 9. 2015

Podpis riaditeľa

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť ŠVP od	01.09.2015	Vypracovanie iŠkVP pre školu a 1.a 5.ročník
Revidovanie	01.09.2016	Vypracovanie rámcového plánu pre 2. a 6. ročník
		Vypracovanie iŠkVP pre predmety ročníkov 2. a 6.
		Vypracovanie tematických plánov učiteľa pre ročníky 2. a 6.
		Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
	01.09.2017	Vypracovanie rámcového plánu pre 3. a 7. ročník
		Vypracovanie tematických plánov učiteľov pre 3. a 7. ročník
		Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
	14.06.2018	Vypracovanie rámcového plánu pre 4. a 8. ročník
		Vypracovanie tematických plánov učiteľov pre 4. a 8. ročník
		Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
		Vypracovanie rámcového plánu pre 0 ročník
	02.09.2019	Vypracovanie rámcového plánu pre 9. ročník
		Vypracovanie tematických plánov učiteľov pre 9. ročník
		Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
	30.06.2020	Vyučovania počas mimoriadnej situácie
	30.06.2021	Doplnenie do tematických plánov presun učiva
	06.09.2021	Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
	02.09.2022	Upresnenie počtu tried, aktualizácia údajov
		Úprava podľa ŠVP – konsolidované znenie

zmiešanom prostredí s veľkou nezamestnanosťou aj zloženie žiakov je podobné: 85,4% slovenskej národnosti, 0,8% rusínskej a 1,9% ukrajinskej národnosti, 13,5% žiakov je z rodín v hmotnej núdzi a 10% žiakov je zo sociálne znevýhodneného prostredia, 11,9% rómskych žiakov, – aj táto skutočnosť poukazuje na 22 integrovaných a 31 žiakov v evidencii so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Aj napriek takej rôznorodosti žiaci v škole nažívajú vo vzájomnej pohode, úcte a rešpekte.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je náročné pre triednych učiteľov a vyučujúcich z hľadiska dokumentácie, písomnosti a prípravy, ale pre žiakov je to veľká pomoc.

Vyučovací proces na škole zabezpečuje v priemere 32 pedagogických pracovníkov. Všetci sú kvalifikovaní a skúsení vo svojich odboroch o čom svedčia dobré výsledky v rôznych súťažiach a olympiádach. Absolvovali kurzy pre využívanie IKT vo vyučovacom procese, svoje praktické pedagogické umenie vyjadrili viacerí absolvovaním II. atestačnej skúšky, čo predpokladá inováciu vyučovania a využívanie nových foriem a metód.

Na škole pracuje výchovná poradkyňa, ktorá v súvislosti s riešením výchovných a vzdelávacích problémov poskytuje psychologické a pedagogické poradenské služby priamo žiakom, rodičom a pedagógom. Spolu s nimi monitoruje zmeny v správaní žiakov a v prípade oprávneného podozrenia vzniknuté problémy rieši. Zameriava sa na aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania, ako je záškoláctvo, šikanovanie, zvýšené násilie i trestná činnosť a poskytuje poradenstvo pre žiakov a rodičov o možnostiach ďalšieho štúdia.

Protidrogovou prevenciou sa zaoberá koordinátorka, ktorá organizuje rôzne preventívne programy s protidrogovou tematikou.

Výchovu žiakov k spoznávaniu životného prostredia, vytváranie kladného vzťahu ako k životnému prostrediu, tak aj k jeho ochrane zabezpečuje koordinátorka environmentálnej výchovy

Zvýšiť záujem o svoje zdravie, zdravý životný štýl, rozvíjať vedomosti v oblasti starostlivosti o prevenciu kožných ochorení, získať praktické skúsenosti v starostlivosti o vlastnú kožu a zdravie je úlohou koordinátorky pre zdravý životný štýl.

Mimoškolské aktivity realizujeme cez vzdelávacie poukazy prostredníctvom rôznych záujmových krúžkov.

Nové trendy vo výchove a vzdelávaní predpokladajú ďalšie vzdelávanie učiteľov na našej škole. Učitelia sa pravidelne vzdelávajú prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania podľa plánu kontinuálneho vzdelávania školy.

Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

- Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch.
- Umožní prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií vytvárať u žiakov základy gramotnosti, samostatnej práce a využívania dostupných médií.
- Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech, poskytovať mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho rôznorodého prostredia.
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a spôsobov učenia sa - zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní – majú vypracovaný individuálny výchovno - vzdelávací program.
- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy – funkčná gramotnosť a kritické myslenie.

- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného seba motivácie – sociálne kompetencie, kultivovaná komunikácia.
- Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia – športové triedy so zameraním na futbal pre chlapcov a volejbal pre dievčatá.
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, viesť ich k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných.
- V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie – 1.-4. ročník, žiak získa primárne vzdelanie úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelávanie – 5.-9. ročník, žiak získa nižšie stredné vzdelanie úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Vlastné zameranie školy

Naša škola má dobré meno vo verejnosti. Poskytuje žiakom nielen základné vzdelanie, pri, ktorom máme cieľ rozvíjať žiaka po stránke intelektuálnej, morálnej, zdravotnej, fyzickej a estetickej.

Je tu zabezpečený rozvoj záujmov žiakov prostredníctvom voliteľných predmetov, záujmových krúžkov, prácou v školskom klube detí, mimoškolskými aktivitami – projekty, súťaže, kvízy, športové odpoľudnia kultúrne podujatia..., vplývame na ich vzťah k životnému prostrediu, kultúrnym a duchovným hodnotám, úcte k starším i k sebe samému. Na škole je kvalifikovaný pedagogický kolektív, ktorý zabezpečuje všetky aktivity. Naším cieľom je vytvárať podmienky pre ďalšie napredovanie a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne žiakov. Budeme pokračovať v zmenách filozofie školy. Ide o vytvorenie, tzv. otvorenej školy, kde škola a rodičia tvoria komunitu, ktorá sa podstatne častejšie stretáva a rieši problémy. V tomto modeli škola neposkytuje žiakovi len vzdelávanie, ale tu môže tráviť časť svojho voľného času, má vytvorený priestor na zábavu a šport.

Škola je zameraná na vytváranie priaznivej klímy na vzdelávanie vedúce k získaniu kľúčových kompetencií a k podnecovaniu aktivít a tvorivosti.

Kladie dôraz na schopnosť využívať nové informačné a komunikačné technológie a jazykové zručnosti.

Je zameraná na individuálny prístup k žiakovi a osobnostný rozvoj dieťaťa po stránke duševnej, ale aj telesnej – triedy so zameraním na športovú aktivitu.

Chceme:

- budovať školu, ktorá má vlastnú identitu, vlastnú tvár
- ponúknuť vyučovanie cudzieho jazyka od 1. ročníka
- budovať školu ako centrum aktivít- otvorená škola- čo bude vyhovovať žiakom, rodičom i učiteľom, široké spektrum záujmových krúžkov hlavne športových – futbal, volejbal
- umožniť žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivovať ich pre celoživotné učenie
- podnecovať žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a riešeniu problémov
- viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii
- rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy druhých
- pripravovať žiakov k tomu, aby sa prejavili ako slobodné a zodpovedné osobnosti a vedeli uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti
- vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v správaní, jednaní a prežívaním životných situácií rozvíjať vnímavosť a citové väzby k ľuďom, svojmu prostrediu a prírode
- učiť žiakov rozvíjať a chrániť svoje fyzické, duševné a sociálne zdravie
- viesť žiakov k tolerancii a ohľaduplnosti k iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám, učiť ich žiť spoločne s inými národmi
- pomáhať žiakom poznávať a rozvíjať schopností i reálne možnosti a uplatňovať ich spolu s osvojenými vedomosťami a zručnosťami pri rozhodovaní a životnej a profesijnej orientácii
- poskytnúť žiakom každú starostlivosť, nielen s intelektovým nadaním, ale aj iným, ako aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Profil absolventa primárneho vzdelávania:

Absolvent I .stupňa ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziludské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine

a v spoločnosti, byť schopný starať sa i o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy ,byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít.

Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, samostatný, čestný.

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

a) sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou v materinskom, štátnom jazyku,
- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- rozumie najzakladanejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumentácie a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,

- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom verbálnej komunikácie a dokáže adekvátne reagovať,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzi kultúrnej komunikácie

b) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov, k riešeniu problémov

c) spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- používanie jednoduchých grafických programov
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom

d) spôsobilosť učiť sa učiť

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

e) spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov

g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania)
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám.

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Absolvent našej školy by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, telesne zdatný, samostatný, čestný.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém:

a) spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa

- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných (pracovných a mimopracovných) životných situáciách
- dosiahol základnú úroveň motivácie k celoživotnému učeniu sa

b) sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie
- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine

c) spôsobilosť riešiť problémy

- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,

d) spôsobilosti občianske, zdravotné

- Pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných,

- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti,
 - chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,
 - má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte,
- e) spôsobilosti sociálne a personálne**
- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
 - dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
 - dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
 - uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj osobný rozvoj a osobné ciele
- f) spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti,
 - vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície,
 - prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
 - správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám
- g) spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti**
- poznávať v oblasti vedy a techniky**
- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
 - dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- h) digitálna spôsobilosť**
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
 - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
 - vytvára jednoduché tabuľky a grafy,
 - využíva zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
 - rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvukov
 - prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií využíva IKT v iných premetoch.
- i) spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti**
- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch, schopnosť plánovať a riadiť prácu

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu – rozvíjajú sa v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia: Primárne vzdelávanie – I. stupeň, ročníky 1. -4., - 4 roky
 Nižšie stredné vzdelávanie – II. stupeň, ročníky 5. -9., - 5 rokov

Formy výchovy a vzdelávania:

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, integrované a blokové vyučovanie na I. stupni, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácia a obhajoba výstupov, praktická výučba v netradičnom prostredí a netradičnými formami ako sú koncerty, výstavy, exkurzie, športové súťaže a turnaje, účelové kurzy

Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Využívame IKT vo vyučovaní, zapojíme sa do medzinárodného projektu Erasmus+, projektu Moja prvá škola a ďalších.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť,

aktivitu, seba hodnotenie – projekt Cesta k emocionálnej zrelosti

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Školský špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy.

Jazykové zručnosti žiaci predvedú v realizácii aktivít v projekte „Reč je jazykom duše“ - jazykové laboratórium.

Členovia prírodovedného krúžku sa každoročne zapájajú do Enviroprojektu,

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. (Napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom) – projekt Čarovné zrkadlo a Cesta vlastným telom

Prostredníctvom projektu DOST u – starostlivosť o svoju kožu a zdravie budeme prispievať k posilňovaniu zdravého životného štýlu a podporovať programy zdravia

Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním do budúceho školského roka je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo prospievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie.

Dlhodobé projekty

Na škole už **dlhodobo organizujeme preventívne projekty:**

Šikanovanie a prevencia na ZŠ pre žiakov 6. ročníka

Cesta k emocionálnej zrelosti pre žiakov 7. ročníka

Čarovné zrkadlo – dlhodobý preventívny program pre žiakov 5. ročníka a ich rodičov. Hlavným sprievodcom týchto projektov je rozprávka. Žiaci získavajú informácie nielen o drogách, ich účinkoch na ľudský organizmus a ďalší vývin, ale učia sa základné zručnosti emocionálnej a kognitívnej empatie, vyjadriť svoje city a pocity pomocou asertívnych techník, riešia modulové situácie primerané ich veku.

Moderné vzdelávanie - digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety Cieľom projektu je uskutočniť obsahovú prestavbu na základných a stredných školách s využitím inovátnych foriem a metód výučby. Za aktívny prístup v projekte ZŠ bola zapožičaná interaktívna tabuľa, notebook a ozvučenie učebne.

NP Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí. So žiakmi sme realizovali testovanie: Moja voľba, Sleduj svoj cieľ, Voľba strednej školy a vypracovávali evalvačné správy. V rámci počítačovej profesijnej a pracovnej diagnostiky sme v Programe COMDI testovali žiakov so ŠVVP a výsledky počítačovej diagnostiky študijno-profesijných predpokladov sme spracovali vo forme záverečnej správy, s ktorou sme oboznámili rodičov a žiakov.

Súčasťou projektu bol aj plán práce výchovného poradcu a učebné osnovy pre predmet Voľba povolania, ku ktorým sme spracovávali evalvačné správy. Pri realizácii projektu sme spolupracovali so školskou psychologičkou z PRINED Mgr. Silviou Harvišovou. ZŠ získala odborné metodické materiály a literatúru k danej problematike (Z: PaedDr. Cahajlová)

Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva – Digiškola

Cieľom projektu bolo splnenie aktivít pre získanie tabletovej učebne Zapojené školy, teda učitelia v spolupráci so žiakmi mali vytvoriť: 1.aktivita : tanečné video - zapojenie sa do tanečnej súťaže "The School Dance 2014" - tancom odprezentovať svoj región 2.aktivita: informatívny multimediálny materiál prostredníctvom dodanej aplikácie na tému "Máme radi Slovensko", multimediálny sprievodca po regióne. (Z: PaedDr. Želizňáková)

Viac ako peniaze Zážitkový vzdelávací program Viac ako peniaze je rozdelený do desiatich tematických celkov. Žiaci nadobúdajú vedomosti formou zážitkových metód, hier, cvičení, pracovných listov a interaktívnej online učebnice. Orientovať sa vo sfére peňazí, prijímať finančné rozhodnutia, niesť za nich zodpovednosť a naučiť sa s nimi hospodáriť v každodenných životných situáciách, pomáha žiakom aj konzultant z praxe.

Správaj sa normálne – projekt pre žiakov 5. ročníka uskutočňovaný príslušníkom polície. Zameraný bol na slušné správanie a oboznámenie sa s nástrahami okolitého sveta a ako im čeliť.

Buď múdrejší ako oheň – projekt , ktorého cieľom je pútavou formou zvýšiť právne vedomie žiakov v oblasti ochrany pred požiarimi, priblížiť im poslanie a prácu hasičov, naučiť ich základné zásady správania sa v rôznych situáciách, keď hrozí požiar a ako mu predísť.

Otvorená škola v oblasti športu – projekt zameraný na športové aktivity (volejbal, futbal, posilňovňa) a zmysluplné trávenie voľného času pre žiakov a širokú verejnosť počas celého roka.

eTweening – projekt s medzinárodnou účasťou.

PRINED - Cieľom projektu je obsahovo a personálne podporiť inklúziu v MŠ a ZŠ. Vytvoriť inkluzívne edukačné prostredie zapojením iluzívneho tímu pedagogických a odborných zamestnancov. Realizovať celodenný výchovno-vzdelávací systém na ZŠ a podporiť užšiu spoluprácu s rodinou a komunitou rómskych žiakov, zapojené školy získajú didaktické balíčky na realizáciu jednotlivých aktivít. V priebehu školského roka sa nám podarilo naplňať myšlienky projektu a na základe evalvácie aktivít bola naša základná škola vyhodnotená ako príklad dobrej praxe, čo bude evalvátormi od prezentované v záverečnej evalvačnej správe NP PRINED. (Z: PaedDr. Lacová)

Moja prvá škola – projekt pre učiteľov I. stupňa, ktorý pomáha školám a učiteľom zatriktívniť výučbu pre žiakov i. stupňa a budovať ich pozitívny vzťah k učeniu. Ponúka moderné učebné materiály, bezplatný prístup k unikátnemu digitálnemu vzdelávaciemu obsahu, semináre v školiacich centrách, súťaže o atraktívne ceny pre školy, učiteľov a žiakov.

Projekt: **V Základnej škole úspešnejší**

Projekt je na 3 roky.

Zameraný je na zníženie a zabránenie predčasného skončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému základnému vzdelávaniu vrátane formálnych, neformálnych a bežných spôsobov vzdelávania za účelom opätovného začlenenia do vzdelávania a prípravy. Cieľom projektu je zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov. V rámci projektu sme zamestnali 3 asistentov učiteľa, 1 špeciálneho pedagóga a 1 sociálneho pedagóga.

Projekt: **Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov III**

Projekt je pokračovaním V ZŠ úspešnejší. Jeho cieľom je podporovať inklúziu, vytvoriť inkluzívne prostredie zapojením inkluzívneho tímu pedagogických a odborných zamestnancov, pomáhať žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia adaptovať sa a začleniť do edukačného procesu. V rámci projektu sme zamestnali 2 asistentov učiteľa, 0,5 špeciálneho pedagóga a 1 sociálneho pedagóga.

Projekt: IT Akadémia

V roku 2018 sa naša škola prihlásila do projektu IT Akadémia - vzdelávanie pre 21. storočie, ktorý je zameraný na motiváciu žiakov ZŠ a SŠ pre štúdium informatiky, IKT, prírodných a technických vied, rozvoj digitálnej gramotnosti, osobnostného rozvoja a komunikačných kompetencií. Aktivity sa realizujú v úzkej spolupráci s IT firmami na báze partnerstva so školami. Inovácia vzdelávania v rámci Školských vzdelávacích programov je zameraná na aktualizáciu obsahu, metód a foriem výučby matematiky, informatiky, prírodovedných predmetov a odborných predmetov smerom k dôslednej a zmysluplnej implementácii IKT nástrojov do vzdelávania. Vytvorené inovatívne metodiky sú zamerané predovšetkým na rozvoj bádateľských kompetencií žiakov ZŠ a SŠ. V rámci tohto projektu sme boli vybraní ako škola, ktorá získala IT Science Lab pre ZŠ, ktorý obsahuje rôzne technologické kúsky, ako napríklad 3D tlačiareň. Žiaci sa môžu tešiť aj z inteligentného pera so záznamom pohybov na akomkoľvek kancelárskom papieri. V škole ďalej pribudla aj meteostanica s meraním teploty, barometrického tlaku a vlhkosti, ktorá umožňuje nahrávanie nameraných údajov na server. A súčasťou spomínaného IT Science Lab je napr. aj vozíčekový systém na štúdium pohybu, kamera pre mikropočítač, ale aj ďalšie technologické kúsky pre predmety INF, M, F, CH, B a G.

Projekt: Erasmus +

Zameraný na mobilitu pedagógov pre zlepšenie komunikačných zručností. Tria pedagógovia anglického jazyka sú zapojení do projektu. Vycestovali do Írska na vzdelávanie pre kvalitné využívanie informačno-telekomunikačných technológií.

Projekt: O2 akadémia Mateja Tótha

Školský rok 2021/2022 na škole bude prebiehať tréningový proces podľa metodiky O2 akadémie Mateja Tótha. Projektu sa zúčastní 20 žiakov I. stupňa, ktorí budú pod vedením odborne vyškoleného trénera rozvíjať svoje pohybové zručnosti.

Projekt: Čerstvé hlavičky

Projekt zameraný na podporu zdravej výživy. Už druhý školský rok je škola úspešne zapojená do tohto projektu na základe hlasovania rodičov, žiakov a širokej verejnosti. Pravidelne raz do týždňa všetci žiaci školy dostávajú prísun ovocia a zeleniny od spoločnosti Kaufland a tak si aj takým spôsobom upevňujú svoje zdravie. Pravidelne spoločnosť poriada aj jednotlivé aktivity do ktorých sa žiaci zapájajú.

Ročníkové projekty tvoria súčasť plánov práce predmetových komisií. Realizujú sa počas školského roka v rámci výchovno – vzdelávacieho procesu jednotlivých predmetov.

Úvod

Školský vzdelávací program (ďalej aj „ŠkVP“) vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine, ktoré tvoria východisko k osvojovaniu a rozvíjaniu funkčných kompetencií žiakov. Prostredníctvom vzdelávacích oblastí a prierezových tém preferuje vo výučbe medzipredmetový prístup, teda kooperáciu v rámci jednotlivých učebných predmetov v danej vzdelávacej oblasti a tiež medzi rôznymi oblasťami. Súčasne s týmto prístupom podmieňuje svoju realizáciu uplatňovaním motivačných učebných postupov a vytváraním podporujúcej sociálnej klímy v škole. Kladie dôraz na kvalitu školy, ktorá uplatňuje vonkajšie a vnútorné vyhodnocovanie (evalváciu) svojich programov, procesov a výsledkov.

Cieľom ŠkVP je podporovať také kognitívne činnosti, ktoré sú vyjadrené pojmami, ako je vlastné aktívne objavovanie, hľadanie, skúmanie, pátranie, zisťovanie niečoho nového, napríklad výsledkov pokusu alebo experimentu, interpretácie či vytvárania rôznorodých verbálnych, obrazových a grafických textov, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet.

Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť najmä do týchto oblastí výchovy a vzdelávania:

- rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Na 1. stupni sa vyvážené venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú výchovou a vzdelávaním naplniť.

Vo vzdelávaní na druhom stupni základnej školy je potrebné najmä:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;

- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

3 Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvedávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

4 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy 1. stupeň

4.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre 1. stupeň základnej školy

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA maďarský , nemecký , rómsky , ukrajinský , ruský , rusínsky CUDZÍ JAZYK úroveň A1 – anglický , nemecký , ruský , francúzsky , španielsky , taliansky
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA PRÍRODOVEDA

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej Menšiny
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO: Cirkev bratská , Evanjelická cirkev a. v. , Katolícka cirkev , Pravoslávna cirkev , Reformovaná kresťanská cirkev
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBŇNÁ VÝCHOVA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej Menšiny VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

4.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to **vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzí jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-žžitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

4.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámi s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

4.1.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

4.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všimajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

4.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútorňovanie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnej voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych

zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

4.1.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

4.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodene a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

4.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom

čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

4.2 Prierezové témy

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňaním v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁵ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a Ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

4.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;

- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

4.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

4.2.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

4.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

4.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

4.2.6 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra⁶ má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁷. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si

vyžaduje zmeny aj v procesuálnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

4.2.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

4.2.8 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

4 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy 2. stupeň

4.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Tab. 1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA (maďarský , nemecký , rusínsky , rómsky , ukrajinský , ruský) CUDZÍ JAZYK (úroveň A1: anglický , nemecký , ruský , francúzsky , španielsky , taliansky ; úroveň A2: anglický , nemecký , ruský , francúzsky , španielsky , taliansky)
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny ; DEJEPIS pre ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA

ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO: Cirkev bratská , Evanjelická cirkev a. v. , Katolícka cirkev , Pravoslávna cirkev , Reformovaná kresťanská cirkev
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

4.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to

vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

4.1.2 Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v

spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

4.1.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

4.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis, geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizáčnemu a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

4.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet **etická výchova** sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova/náboženstvo** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

4.1.6 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet **technika** je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok *ekonomika domácnosti*, ktorý obsahuje témy: *plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo*. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

4.1.7 Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

4.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom **telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

4.2 Prierezové témy

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁴ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

4.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

4.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

4.2.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

4.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;

- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

4.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

4.2.6 Ochrana života a zdravia

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. **Ochrana života a zdravia** integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;

- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

5 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania.

Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy.

Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy.

Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy.

Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávací štandard treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú

výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy. Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy. Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo a zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, v ktorých sú obsiahnuté vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah.

Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávacie štandardy treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvorí nový vyučovací predmet, kurz a pod., ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov.

6.1 Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie					Nižšie stredné vzdelávanie					
		ročník					ročník					
		1.	2.	3.	4.		5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	prvý cudzí jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	5	
Človek a svet	pracovné vyučovanie			1	1	2						

	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Základ		20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	151
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
Spolu		22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Poznámky

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce¹⁰. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.

2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.

3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:

- a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;
- b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;
- c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
- d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné hodiny) v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.

5. V primárnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy v predmete prvý cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk.

Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne; a ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk, musí

si ho v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca voliteľných hodín zabezpečiť.

7. Rozdelenie hodinových dotácií do ročníkov je v kompetencii školy. Rozdelenie uvedené v tabuľke rámcového učebného plánu je iba odporúčaním. Celkový počet vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za stupeň vzdelávania musí zostať zachovaný. Rozdelenie vzdelávacích štandardov v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu zodpovedá rozdeleniu hodín učebnom pláne školy. Škola pri tvorbe učebného plánu dodržiava zásadu veku primeranosti.

8. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

9. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava.

10. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

12. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania¹¹, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných hodín), ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvorí nový vyučovací predmet, kurz a pod., ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov.

6.1 Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie					Nižšie stredné vzdelávanie					
		ročník					ročník					
		1.	2.	3.	4.		5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	prvý cudzí jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet Práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Základ		20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
Spolu		22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Poznámky

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti

práce. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.

2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.

4. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:

e. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;

f. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;

g. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;

h. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

6. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné hodiny) v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu, ,

7. V primárnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy v predmete prvý cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk.

Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne; a ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk, musí si ho v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca voliteľných hodín zabezpečiť.

9. Rozdelenie hodinových dotácií do ročníkov je v kompetencii školy. Rozdelenie uvedené v tabuľke rámcového učebného plánu je iba odporúčaním. Celkový počet vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za stupeň vzdelávania musí zostať zachovaný. Rozdelenie vzdelávacích štandardov v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu zodpovedá rozdeleniu hodín učebnom pláne školy. Škola pri tvorbe učebného plánu dodržiava zásadu veku primeranosti.

10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

13. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava.

14. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

15. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

16. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania⁸, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

7 Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

- a) včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;
- b) materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;
- c) odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;
- d) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;
- e) odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov;
- f) finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok. Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným

znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom. Škola zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;
- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov, a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

V špeciálnych triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa žiaci vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre žiakov podľa druhu zdravotného znevýhodnenia:

Ak vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením nezodpovedá charakteru konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program zohľadňuje maximálny vzdelávací potenciál konkrétneho žiaka.

7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

7.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelerovaný kognitívny vývin) a s

prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchrónny vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s nadaním je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečí žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatiu;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.“

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

d) včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;

e) materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;

f) odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;

g) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;

h) odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov;

i) finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom. Škola zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;

- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;

- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;

- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj

využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov¹⁴ a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;

- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

V špeciálnych triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa žiaci vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre žiakov podľa druhu zdravotného znevýhodnenia:

Ak vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením nezodpovedá charakteru konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program zohľadňuje maximálny vzdelávací potenciál konkrétneho žiaka.

7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavovať a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

7.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelerovaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchronný vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s nadaním je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečí žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatii;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

8 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

9 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

Výchova a vzdelávanie sa na druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

10 Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie podľa tohto predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku alebo v jazyku národnostnej menšiny.

Výchova a vzdelávanie podľa tohto predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku alebo v jazyku národnostnej menšiny.

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

Učebné osnovy

Vyučovacie predmety s počtom hodín rovnakým ako v ŠVP - učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pod číslom 2015-5129/1758:1-10AO pre primárne vzdelávanie

(I. stupeň) a pod číslom 2015-5129/5980:2-10AO pre nižšie stredné vzdelávanie

(II. stupeň) s platnosťou od 1.9. 2015, schválené MŠVVaŠ SR dňa 6.2.2015.

Vyučovacie predmety so zvýšenou časovou dotáciou - učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušné predmety

pod číslom 2015-5129/1758:1-10AO pre primárne vzdelávanie (I. stupeň) a

pod číslom 2015-5129/5980:2-10AO pre nižšie stredné vzdelávanie (II. stupeň) s platnosťou od 1.9. 2015, schválené MŠVVaŠ SR dňa 6.2.2015

s doplnením tých častí vzdelávacieho predmetu, kde sa mení kvalita vzdelávacieho štandardu.

Zmeny sú uvedené v prílohe ŠkVP pre jednotlivé predmety. Taktiež sú zmeny pri jednotlivých predmetoch aj v súvislosti s dištančným vzdelávaním.

Nové vyučovacie predmety: ANJ v1. a 2 ročníku. INF. v 2. ročníku, – učebné osnovy sme si vytvorili sami – za hľadajú informáciu o charakteristike, cieľoch, výchovno-vzdelávacích stratégiách, obsahu, kompetenciách, organizácii, podmienkach a rozsahu daného vyučovacieho predmetu. Príloha ŠkVP pre jednotlivé predmety.

Učebné osnovy obsahujú

- Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania
- Vzdelávacie ciele vyučovacieho predmetu
- Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi
- Vymedzenie výkonu
- Vymedzenie učebného obsahu
- Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
- Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.
- Hodnotenie predmetu

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných

osnovách jednotlivých predmetov. Všetky prierezové témy plánujeme postupne rozvrhnúť do príslušných ročníkov.

Mediálnu výchovu budeme vyučovať v každom ročníku v slovenskom jazyku, výtvarnej výchove, informatickej výchove, etickej a občianskej výchove. Na škole pracuje mediálny krúžok, v ktorom žiaci pripravujú relácie do školského rozhlasu a vydávajú školský časopis „Komenčák“.

Cieľom tejto prierezovej témy je uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi, spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať média a ich produkty, schopnosť vytvoriť si vlastný názor na média na základe prijímaných informácií.

Dopravnú výchovu zabezpečíme formou kurzu v mesiacoch september alebo máj – jún pre žiakov 1.-4 ročníkov, aby sme ich naučili bezpečne sa správať na cestách a v máji a júni pre žiakov 5.-9.ročníka prostredníctvom projektu „Bezpečne na cestách“.

Táto prierezová téma je začlenená počas celého školského roka do predmetov: matematika, prírodoveda, informatická výchova.

Cieľom je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekt školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v okolí školy. Žiaci sa zúčastňujú súťaže „Na bicykli bezpečne“ a aktivít organizovaných v spolupráci s dopravnými policajtními napr. „Policajná zebra“

Multikultúrnu výchovu začleníme do jednotlivých učebných osnov predmetov dejepis, etická výchova, občianska výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, geografia, slovenský jazyk a cudzie jazyky.

Cieľom prierezovej témy je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Celá činnosť je realizovaná aj mimo vyučovacieho procesu podľa plánu koordinátora výchovy k ľudským právam

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať formou projektu „Čarovné zrkadlo“ na II. stupni a „Cesta vlastným telom“ na I. stupni a so psychológom „Zlé návyky pri učení a ako odbúrať stres“

Ako aj v predmetoch etická a občianska výchova

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojim obsahom prevenciu sociálne

patologických javov na škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok)

Jednotlivé aktivity sa realizujú pod vedením výchovnej poradkyne, koordinátora protidrogovej zvislosti a ostatných pedagógov.

Výchovu k manželstvu a rodičovstvu začleníme do učebných osnov predmetov **prírodoveda, biológia, občianska výchova a etická výchova**. Cieľom uplatňovania prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti.

Získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva. Osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality. Uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálnu výchovu začleníme do učebných osnov predmetov prírodoveda, vlastiveda, biológia, geografia, etická výchova, občianska výchova a zrealizujeme kurz „Poznaj a zakresli do mapy“ a didaktické hry pre I. stupeň a pohyb a pobyt v prírode pre II. stupeň v mesiaci jún.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka, takže v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi. Poznať chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta. Pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Počas školského roka sa žiaci zapoja do zberových aktivít: papier, plasty, viečka Sabi.. Pracujeme v projekte „Upratujeme spoločný dvor“, Zelená škola“.

Ochrana života a zdravia je tiež začlenená do jednotlivých učebných osnov predmetov prírodoveda, telesná výchova, biológia, etická výchova, výtvarná výchova, občianska výchova a bude sa realizovať na II. stupni cez projekt „Staraj sa o svoju kožu“, „Cesta vlastným telom“, „Mladý zdravotník“. V organizačných formách vyučovania- didaktické hry a ochrana človeka a prírody, integrujeme postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti sú súčasťou učebných osnov každého vyučovacieho predmetu a prezentované budú na koncoročných ročníkových konferenciách.

Regionálna výchova je začlenená v jednotlivých ročníkoch a predmetoch

Cieľom je zachovávať a rozvíjať kultúrne dedičstvo našich predkov. Žiaci realizujú jednotlivé projekty ako „Cestovanie po drevených kostolíkoch okolia“ A. Pavlovič – národný buditeľ, Návšteva múzeí, galérií a skanzenov v okolí, Príprava kultúrneho programu v našom nárečí, recitácia, tance a tradície.

Finančná gramotnosť – je súčasťou matematiky, prírodovedných a spoločenskovedných predmetov.

Cieľom je naučiť deti od útleho veku narábať s financiami a vážiť si ich hodnotu. Na škole pracuje záujmový útvar Viac ako peniaze.

Základné údaje za školský rok 2023/2024

Názov školy*	Základná škola Alexandra Pavloviča
Adresa školy	Ul. Komenského 307/22
Tel. kontakt	054 7881156
e-mail	skola@zs1svidnik.sk
IČO	36158411

* údaj zhodný s názvom na zriaďovacej listine alebo jej dodatkom

Kontakty na riaditeľa školy	
Meno a priezvisko, Titl.	Vladimír Pasnišin, Mgr.
Adresa domov	Ladomirová 208, 090 03 pošta Ladomirová
Tel. kontakt	+421907301466
pracovný e-mail	

Kontakty na zástupcu riaditeľa školy	
Meno a priezvisko, Titl.	Kvetoslava Prokopová, Mgr.
Adresa domov*	Ul. Komenského 816/29, 08901 Svidník
Tel. kontakt	+421904977333
pracovný e-mail	prokopovak@mail.com
Meno a priezvisko, Titl.	Andrea Kuzmová, PaedDr.
Adresa domov *	Generála Svobodu 691/15, 08901 Svidník
Tel. kontakt	+421905233961
pracovný e-mail	akuzmova@gmail.com

* nepovinný údaj

Školský vzdelávací program

Škola vyučuje podľa:

ŠkVP 1. -9. ročník „Dielňa pohybu, umu a krásy ducha“
Športové triedy: 5.b, 6.b, 7.b, 8.b, 9.b

1. Úväzky zamestnancov školy

Úväzky triednych učiteľov

Trieda	Počet žiakov	Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok	Nadčas. hodiny
1.A	16	Mgr. Slivková	Juliana	1.-4.	22	
1.B	17	Mgr. Drotár	Ľuboš	1.-4., ANJ, SJaL	22	
2.A	19	Mgr. Kačmárová	Ivana	1.-4.	23	
2.B	13	Mgr. Jackaninová	Nataša	1.-4.	23	
3.A	21	Mgr. Markovičová	Ľubica	1.-4.	23	
3.B	20	Mgr. Krestianková	Renáta	1.-4.	23	
4.A	16	Mgr. Maljoková	Oľga	RJ-ped.	23	
4.B	16	Mgr. Vargová	Lenka	D-NJ	23	
5.A	26	Mgr. Pipasová	Lenka	AJ-NJ	23	
5.B	29	Ing. Pavelčáková	Erika	AJ-B	23	
6.A	21	RNDr. Švecová	Božena	M-CH	23	
6.B	22	Mgr. Hal'ková	Gabriela	TV-G	23	1
7.A	20	Mgr. Bóriková	Tatiana	SJ-PI	23	
7.B	21	Mgr. Vašuta	Viliam	F-Ts-M	23	
8.A	23	Mgr. Jasik	Ladislav	AJ-G-D	23	
8.B	20	Mgr. Kopčová	Monika	M-B	23	
9.A	17	PaedDr. Želizňáková	Nataša	D-Filozofia	23	
9.B	21	Mgr. Franko	Róbert	TV-D	23	1

Ostatní učitelia

Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok	Nadčas. hodiny
Mgr. Haidariová	Darina	RJ-G	23	
Mgr. Kačmár	Pavol	Špeciálny pedagóg	12	
Mgr. Klimik	Michal	TV – 1.-4.	23	1
Mgr. Motyl'ová	Štefánia	SJ-RJ	23	
Mgr. Ndreca	Daniela	Tech.výchova	12	

Ostatní pedagogickí a odborní zamestnanci

Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok	Nadčas. hodiny
Borošová	Ema	učiteľka MŠ, vych.	23	
Mgr. Frigová	Leona	špec. ped.	23	
Galbová	Andrea	asistentka	23	
Holubová	Tatiana	asistentka	23	
Pasnišinová	Gabriela	vychovávateľka	23	
Mgr. Siplák	Peter	soc.pracovník	23	
Varga Baková	Katarína	špec. pedagóg	11,5	

Učítelia náboženstva (katechéti, farári)

Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok	Nadčas. hodiny
Mgr. Grošík	Miloš	NBV	3	
Mgr. Kimáková	Mária	NBV	5	
ThLic. Majdová	Gabriela	NBV	5	
Mgr. Pančišin	Marek	NBV	5	
Mgr. Zorvan	Michal	NBV	3	
Mgr. Lacová	Miroslava	NBV	1	

Vychovávateelia v školskom klube detí

Oddelenie	PŽ*	Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok v ŠKD	Úväzok v ZŠ	Učí predmety v ZŠ
1.	26	Mgr. Mihaľová	Tatiana	vych.	25		
2.	26	Husárová	Blanka	vych.	25		
3.	26	Čanová	Zuzana	vych.	25		
4.	26	Bc. Gocová	Mária	vych.	25		

*PŽ- počet žiakov

Úväzky vedenia školy a výchovného poradcu

Funkcia	Titul, Priezvisko	Meno	Aprobácia	Úväzok	Nadčas. hodiny
Riaditeľ	Mgr. Pasnišin	Vladimír	1.-4.	4	-----
Zástupca	Mgr. Prokopová	Kvetoslava	1.-4.,AJ	12	
Zástupca	PaedDr. Kuzmová	Andrea	SJ-OV	12	3
VP*	PaedDr. Cahajlová	Viera	G-EV	20	

*VP- výchovný poradca

2. Údaje o počte detí a oddelení ŠKD

Oddelenie v ŠKD	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Spolu
Počet detí	27	26	27	26			106

3. Údaje o počte zamestnancov školy

Pedagogickí zamestnanci											
	Riaditeľ	Zástupca	Uč. 1-4.	Uč. 5-9.	ŠDK*	Katechéti	Pedagog. asistenti	Školský špeciálny pedagóg	Vychovávateľ a v ŠKD/z toho vedúci vychovávateľ	Super vízor	Spolu
FS	1	2	8	15	2	6	6	1	4		45
PS	1	2	8	14,04	1	0,96	6	0,5	4		37,5

* ŠDK- školský digitálny koordinátor

FS - fyzický stav

PS - prepočítaný stav

Nepedagogickí zamestnanci											
	Hosp./PAM	Školník	Ved. ŠJ	Hlavná kuchárka	Kuchár	Pom. kuchárka	Uprat.	Kurič	Správca PC sieti	Iné	Spolu
FS	2	1	1	1	2	2	4				13
PS	2	1	1	1	2	2	4				13

Odborní zamestnanci				
	Školský psychológ	Soc. pedagóg	Školský logopéd	Spolu
FS		1		1
PS		1		1

Materiálno – technické a priestorové podmienky

V súvislosti so zabezpečením výchovno - vzdelávacieho procesu dôležité miesto má materiálno-technické vybavenie. Škola poskytuje žiakom a pedagógom dôstojné priestory pre svoju prácu.

Školský areál je tvorený budovou školy so školskou kuchyňou a jedálňou a telovýchovným areálom (športové futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko, telocvičňa, posilňovňa, náraďovňa). Športový areál pri škole umožňuje rozvíjať športy zamerané na loptové hry – futbal, volejbal a čiastočne atletiku.

Vyučujeme v moderných triedach a špeciálnych učebniach: chémie, fyziky, 2 počítačových učebniach, jazykovej učebni, klubovni. Svojim moderným vybavením sa vytvorilo príjemné pracovné prostredie pre žiakov. Máme 28 učební, (z toho dve na vyučovanie cudzích jazykov, jednu na vyučovanie chémie, jednu na fyziku, dve počítačové triedy, školskú knižnicu), 10 kabinetov, 1 dobre vybavenú telocvičňu a posilňovňu, školské ihrisko, dielňu na technickú výchovu, 3 oddelenia ŠKD, školskú cvičnú kuchynku, klubovňu a školskú kuchyňu s jedálňou (450 stravníkov).

Každý školský rok doplníme zbierky kabinetov modernými učebnými pomôckami, ktoré umožňujú tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Podarilo sa nám zväčšiť zbierky pomôcok v kabinetoch. Na pomerne dobrej úrovni je vybavenie školy počítačovou technikou /87 počítačov a 20 notebookov/ a pre skvalitnenie vyučovacieho procesu využívame 11 interaktívnych tabúl, učebňu s 20 tabletami, dataprojektory, ozvučovaciu techniku a ostatnú audiovizuálnu techniku.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vedenie školy a jej zamestnanci kladú veľký dôraz na zabezpečenie bezpečnostných a zdraviu vyhovujúcich podmienok v priestoroch školy. Máme vypracovaný prevádzkový poriadok školy, jej jednotlivých odborných učební a telocvične. Pravidelne organizujeme poučenie zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v súlade so zákonom.

Pre žiakov školy je vypracovaný školský poriadok s dôrazom na ich bezpečnosť počas pobytu v škole. Na začiatku školského roka sú všetci žiaci poučení triednymi učiteľmi a vyučujúcimi o pravidlách správania sa v škole, v špeciálnych učebniach, telocvični a pri ceste do školy. Poučenie je zaznamenané v triednej pedagogickej dokumentácii. Poučenie robíme aj pred každou hromadnou akciou.

Nevyhnutnosťou pre uskutočňovanie vzdelávania je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem.

Dôležitý je taktiež stravovací a pitný režim, podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov. Školská jedáleň, zdroj pitnej vody na veľkej chodbe...). bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho a ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára.

V škole a v celom areáli je zákaz fajčenia, užívania alkoholických nápojov a iných omamných látok (upravuje interná smernica)

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je:

- poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.
- cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami napr. prezentovanie ľubovoľnej témy, vypracovanie tzv. ročníkovej práce...

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.(podľa odporúčaní poradenského zariadenia)

Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov, ktoré sú súčasťou učebných osnov každého predmetu školského vzdelávacieho programu (uvádzame ich v časti učebné osnovy v rámci jednotlivých predmetov)

Hodnotenie prospechu

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa na našej škole klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatočný
- 5 - nedostatočný

Neklasifikujú sa nové predmety: Cesta za poznaním

Vo výslednej známke na konci klasifikačného obdobia hodnotíme:

- *písomné práce* – štvrťročné, polročné, tematické, krátke kontrolne testy, päťminútovky, diktáty
- *písomné a ústne odpovede* – presnosť, odbornosť, trvalosť osvojenia pojmov, faktov a definícií, samostatnosť vyjadrovania, použiteľnosť vedomostí v praxi, úroveň myšlienkových operácií, úroveň požadovaných motorických a intelektuálnych činností,
- *stupeň rozvoja kľúčových kompetencií,*
- *prípravu a aktivitu na vyučovaní,*
- *úpravu zošitov,*
- *prezentáciu projektov*

Na objektivizáciu hodnotenia a úrovne zvládnutia vzdelávacích štandardov využijeme písomné overovanie pomocou previerok. Každý rok takouto formou preveríme vedomosti žiakov vstupnými a výstupnými previerkami v 5. -9. ročníku. Mieru osvojenia poznatkov ukazujú aj výsledky deviatakov v celoslovenskom testovaní T9.

Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je spracované podľa § 52 Zákona č. 317/2009 Z. z. a Z. č. 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pracovného poriadku, ako aj kompetenčného profilu učiteľa. Kľúčové kompetencie učiteľa, a teda aj celkové hodnotenie, sú orientované na tri oblasti:

- na žiaka,
- na edukačný proces,
- na profesijný rozvoj.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je zamerané na hodnotenie všetkých oblastí profilu učiteľa ako sú:

- motivácia žiakov k učeniu,
- vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výsledkov žiakov,
- rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov,
- stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania,
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ učí (prospech, žiacke súťaže, previerky, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy...)
- tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok,
- absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania,
- uplatňovanie novonadobudnutých vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti,
- zvyšovanie svojho právneho vedomia,
- prínos pre zamestnávateľa – propagácia a prezentácia školy na verejnosti, spolupráca s organizáciami a rodičmi,
- organizovanie mimoškolských aktivít,
- individuálny prístup k žiakom s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného stavu,
- práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi a rezortnými predpismi,
- dodržiavanie a využívanie pracovného času,
- plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve,
- vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie,
- využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce,
- spolupráca na tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy,
- vykonávanie špecializovaných činností,
- vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- iniciovanie a podieľanie sa na zavádzaní zmien vo výchovno-vzdelávacom procese,

U vedúcich zamestnancov sa hodnotí aj:

- kvalita, náročnosť a rozsah riadiacej práce,
- ovládanie a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov v praxi
- manažérske zručnosti,

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je zabezpečené individuálnymi hodnotiacimi rozhovormi zamestnanca a bezprostredne nadriadeného vedúceho zamestnanca ako aj prostredníctvom hodnotiacich a seba hodnotiacich dotazníkov na konci každého školského roka.

Vnútro školskú kontrolu v rámci svojich kompetencií vykonávajú vedúci pedagogickí pracovníci podľa schváleného *plánu vnútro školskej kontroly*.

Hodnotenie školy:

Cieľom hodnotenia je:

- dať žiakom a ich rodičom dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- dať aj verejnosti informácie, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠKVP
- mať informácie o kvalite školy, jej napredovaní

Dôraz kladieme na:

- konštatovanie úrovne školy,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov

Nástroje na hodnotenie kvality školy sú:

- hospitácie vedenia školy, vzájomné hospitácie uvádzajúcich a začínajúcich učiteľov, vedúcich predmetových komisií, vzájomné hospitácie na hodinách ktorýchkoľvek členov pedagogického zboru,
- dotazníky pre žiakov, rodičov, absolventov školy a učiteľov,
- preverky, zisťujúce vedomostí a zručností
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach, celoštátnom testovaní T9, prijímacích pohovorov na SŠ,
- rozhovory s učiteľmi, rodičmi, žiakmi a inými sociálnymi partnermi školy,
- plnenie vzdelávacích štandardov, plánu práce školy,
- porovnávanie s inými školami,
- sledovanie profesijného rastu učiteľov,
- SWOT analýza,
- analýza písomných materiálov-správy, zápisnice, rozbor bežných písomností žiakov a pedagógov školy,
- správy školskej inšpekcie a iných kontrol,
- prezentácia školy v médiách a na verejnosti.

Výstupom pri hodnotení školy je správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za príslušný školský rok.

Spolupráca rodičov a školy je na dobrej úrovni a stále sa rozvíja. Rodičia môžu navštíviť školu nielen počas triednych rodičovských schôdzí, ale aj mimo nich. Každý štvrtok máme vyčlenený na individuálne konzultácie pre rodičov s učiteľmi, piatok s výchovnou poradkyňou, 2x ročne sú dni otvorených dverí, kedy rodičia majú možnosť pozrieť svoje dieťa na vyučovaní, organizujú sa športové odpolednia pre

rodičov a učiteľov a taktiež spoločné výlety detí a rodičov – Mgr. Markovičová. Rodičia majú možnosť sledovať informácie o škole prostredníctvom webových stránok a internetovej žiackej knižky.

Školská rada je 11 členná, zložená je z 2 pedagógov, 1 nepedagogického pracovníka, 4 rodičov, 4 delegovaných zástupcov zriaďovateľa a zasadá minimálne 4x ročne a podľa potreby.

Spolupracujeme aj CPPPaP a špeciálnou poradňou. Táto spolupráca si vyžaduje väčšiu intenzitu a kvalitu z ich strany, lebo na škole máme veľa žiakov so špeciálnymi poruchami aj učenia a správania. Keďže máme športové zameranie spolupracujeme na dobrej úrovni s mestským futbalovým klubom, čo sa nedá povedať o volejbalovom klube Slávia Svidník a aj preto sa škola rozhodla založiť si vlastný športový klub.

Dobrú spoluprácu má škola so zriaďovateľom, mestskou políciou, policajným a požiarnym zborom, dobrovoľným požiarnym zborom, knižnicou mesta Svidník, RKS, múzeami, zdravotníckym zariadením DOST a pod.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancoch sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie na výkon pedagogickej praxe so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Pedagogický zbor na škole je stabilizovaný. Väčšina má dlhoročné skúsenosti a spolu s mladšími pedagógmi sa podieľajú na formovaní školy. Jej základom je systematické vzdelávanie pedagógov. Takmer všetci majú osvedčenie na využívanie informačno-komunikačných technológií na vyučovaní. Všetci majú prvú atestáciu a väčšina má druhú atestáciu.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie vyplývajú zo zaradenie pedagógov do jednotlivých kariérových stupňov. Potreba individuálneho a tým pádom aj kolektívneho odborného rastu sa javí ako dominantná úloha školy, pričom je deklarovaná snaha rešpektovať individuálne potreby a možnosti každého zamestnanca. V budúcnosti sa sústredíme v kontinuálnom vzdelávaní na:

- prehĺbenie profesijných kompetencií v oblasti využívania moderných informačných a komunikačných technológií,
- získanie profesijných kompetencií v rozvoji kľúčových spôsobilostí, prierezových tém, tvorby ŠkVP a učebných osnov,
- získanie profesijných kompetencií v čitateľskej gramotnosti,
- vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- moderné, progresívne a efektívne metódy a formy práce.

Konkrétne požiadavky a harmonogram vzdelávania je v *Pláne kontinuálneho vzdelávania* na príslušný školský rok.

Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami sú na škole vzdelávaní formou školskej integrácie, o ktorú písomne požiada ich zákonný zástupca a následne je prerokovaná žiadosť v pedagogickej rade. Špeciálne

výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie a odborným vyšetrením.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ a vyučujúci v spolupráci so špeciálnym pedagógom školy.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu, úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Vyučujúci v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu.

Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisujú: riaditeľ školy, triedny učiteľ, rodič, vyučujúci jednotlivých predmetov.

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu, alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva.

Na škole naši žiaci pracujú podľa týchto vzdelávacích programov:

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE**

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia budú vzdelávaní v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím budeme postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Obsah ich vzdelávania bude vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie.

Rámcový učebný plán žiakov bude rovnaký ako u žiakov bežnej triedy. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a etická výchova budeme vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii budeme používať triednu knihu pre bežné triedy základnej školy.

Materiálno-technické a priestorové vybavenie školy zodpovedá požiadavkám dôležitého postavenia pracovného vyučovania vo výchovno-vzdelávacom procese.

Špeciálne učebné pomôcky, ktoré uľahčujú edukáciu žiakov budú používať v zmysle odporúčaní poradenských zariadení.

Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Školský špeciálny pedagóg bude poskytovať poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov a pedagogickým zamestnancom školy.

Asistent učiteľa bude pracovať so žiakmi v závislosti od závažnosti ich narušenia.

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE**

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia

Výchovu a vzdelávanie žiakov s VPU budeme uskutočňovať v školskej integrácii, t. j. v triede alebo výchovnej skupine spolu s ostatnými žiakmi školy.

Žiaci začlenení v školskej integrácii sa budú vzdelávať podľa rámcového učebného plánu základnej školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej aj IVP) s prihliadnutím na ich narušenie.

Obsah ich vzdelávania bude vychádzať zo vzdelávacieho programu žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Obsah vzdelávania žiakov s VPU v školskej integrácii bude rovnaký ako obsah vzdelávacích oblastí príslušných predmetov pre štátny vzdelávací program žiakov základných škôl.

Vzdelávacie oblasti doplnené o oblasť špeciálnopedagogická podpora, do ktorej sú zaradené špecifické vyučovacie predmety individuálna logopedická intervencia a rozvíjanie špecifických funkcií budú žiaci vykonávať v rámci intervencie v CPPPaP.

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE**
- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S PORUCHAMI SPRÁVANIA PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE**
- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S TELESNÝM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE**

ŠPECIÁLNOPEĐAGOGICKÁ PODPORA zaradený špecifický vyučovací predmet zdravotná telesná výchova

Spolupráca so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie:

Spojená škola internátna ČŠPP vo Svidníku, CPP vo Svidníku, CPP v Stropkove, Spojená škola internátna Komenského 3, ČŠPP Humenné, ČŠPP Bocatiova 1 Košice

Zdravotníckymi zariadeniami:

Kompenzačné pomôcky: žiaci pri výchovno-vzdelávacom procese budú využívať kompenzačné pomôcky, ktoré vyplývajú z ich zdravotného postihnutia a individuálnych potrieb.

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S PORUCHOU AKTIVITY A POZORNOSTI PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE**

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s poruchou aktivity a pozornosti budeme postupovať podľa štátneho vzdelávacieho programu pre príslušný stupeň vzdelávania a podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti.

Rámcové učebné plány sú totožné s rámcovými učebnými plánmi podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie a pre nižšie stredné vzdelávanie.

Špecifiká výchovy žiakov s poruchou aktivity a pozornosti

Základom pre špecifický postup pri vzdelávaní žiakov s poruchou aktivity a pozornosti je vytvorenia pozitívneho vzťahu medzi učiteľom a žiakom. Vzdelávanie žiaka s poruchou aktivity a pozornosti si vyžaduje podľa potreby koordinovaný prístup učiteľa, psychológa, špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, asistenta učiteľa. Špecifiká vzdelávania je potrebné uplatňovať v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiaka vo všetkých formách vzdelávania.

Individuálny vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vzdelávaného formou školskej integrácie v bežnej triede základnej školy. v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiaka vo všetkých formách vzdelávania.

Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pri vzdelávaní žiaka s poruchami aktivity a pozornosti formou školskej integrácie v bežnej triede základnej školy je pre žiakov zabezpečený odborný servis školského špeciálneho pedagóga, asistent učiteľa a spolupráca so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.

Personálne zabezpečenie pre všetkých žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

Na škole pracuje školský špeciálny pedagóg, asistenti učiteľa, sociálny pedagóg a dvaja pedagógovia majú ukončenú špeciálnu pedagogiku.

Spolupráca so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie:

Spojená škola internátna CŠPP vo Svidníku, CPP vo Svidníku, CPP v Stropkove, Spojená škola internátna Komenského 3, CŠPP Humenné, CŠPP Bocatiova 1 Košice

Zdravotníckymi zariadeniami:

Kompenzačné pomôcky: žiaci pri výchovno-vzdelávacom procese budú využívať kompenzačné pomôcky, ktoré vyplývajú z ich zdravotného postihnutia a individuálnych potrieb.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom žiaka so špeciálnymi potrebami:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom,
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch,
- Vzájomne sa počúvame
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedíme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc,

- Uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, prípadne všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca.

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2015/2016 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník

Dňa 31.8.2015

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2015/2016 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník

Dňa 7.10.2015

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2016/2017 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník

Dňa 30.8.2016

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2016/2017 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník

Dňa 5.10.2016

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2017/2018 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 08901 Svidník

Dňa 31.8.2017

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2017/2018 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník

Dňa 5.10.2017

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2018/2019 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 31.8.2018

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2018/2019 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 5.10.2018

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2019/2020 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 30.8.2019

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2019/2020 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 10.10.2019

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2020/2021 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 27.8.2020

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2020/2021 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 13.10.2020

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2021/2022 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 26.8.2021

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2021/2022 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 13.10.2021

Mgr. Ľudmila Hraščová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2022/2023 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 26.8.2022

PaedDr. Helena Lacová
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2022/2023 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 28.10.2022

Mgr. Ľubica Markovičová
predseda Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2023/2024 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 26.8.2023

Mgr. Vladimír Pasnišin
riaditeľ školy

Inovovaný školský vzdelávací program – **Dielňa pohybu, umu a krásy ducha** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie na šk. rok 2023/2024 bol prerokovaný Radou školy ZŠ Komenského 307/22, 089 01 Svidník
Dňa 17.10.2023

Mgr. Ľubica Markovičová
predseda Rady školy

Rámcový učebný plán

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň (1. a 4. ročník)

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín
		1.ročník	2.ročník	3. ročník	4.ročník	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31
	Cudzí jazyk			3	3	6
	Cudzí jazyk ANJ	1	1			2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	16
			1	1		2
	Informatická výchova			1	1	2
Človek a príroda	Prírodoveda			1	2	3
	Prvouka	1	2			3
	Vlastiveda			1	2	3
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
	Hudobná výchova	1	1	1	1	4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
	Telesná a športová výchova	1	1	1	1	4
	Povinné hodiny	20	20	23	25	88
	Voliteľné hodiny	2	3	2	1	8
Spolu		22	23	25	26	96

Poznámky:

- V šk. 2023/2024 sa žiaci na I. stupni vo všetkých ročníkoch vyučujú podľa ŠkVP v súlade so ŠVP.
- V ŠkVP v 1. ročníku sme zaradili vyučovanie CJ v dotácii 1 hod. týždenne a doplnili sme predmet telesná a športová výchova o 1 hod.
- V ŠkVP v 2. ročníku sme zaradili vyučovanie CJ v dotácii 1 hod. týždenne.
- Doplnili sme predmet matematika o 1 hod. a doplnili sme predmet telesná a športová výchova o 1 hod.
- V ŠkVP v 3. ročníku sme doplnili predmet matematika o 1 vyučovaciu hodinu týždenne a doplnili predmet telesná a športová výchova o 1 hod.
- V ŠkVP v 4. ročníku sme doplnili predmet matematika o 1 vyučovaciu hodinu týždenne a doplnili predmet telesná a športová výchova o 1 hod.
- Náboženskú a etickú výchovu vyučujeme v skupinách podľa druhu náboženstva, v skupine spájame žiakov dvoch tried v ročníku, pri nízkom počte žiakov aj ročníky.
- Telesnú výchovu vyučujeme spoločne pre chlapcov aj dievčatá
- Počet skupín a počet žiakov sa určí spravidla aj zohľadnením priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, charakteru činnosti žiakov, náročnosti predmetu a požiadaviek BOZP

Nižšie stredné vzdelávanie - 2.stupeň (5. a 9. ročník)

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín	Počet hodín
		5.r/ŠT	6.r/ŠT	7. r/ŠT	8.r/ŠT	9. r/ŠT	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5/5	5/5	4/4	5/5	5/5	24/24
	Prvý cudzí jazyk	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	15/15
		1/1					1/1
	Druhý cudzí jazyk			2/2	2/2	2/2	6/6
Človek a príroda	Fyzika		2/2	1/1	2/2	1/1	6/6
	Chémia			2/2	2/2	1/1	5/5
	Biológia	2/2	1/1	2/2	1/1	1/1	7/7
			1/1				1/1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2	6/6
		1/0	1/1				2/1
	Geografia	2/2	1/1	1/1	1/1	1/1	6/6
			1/1	1/1		1/1	3/3
Matematika a práca s informáciami	Občianska výchova		1/1	1/1	1/1	1/1	4/4
	Matematika	4/4	4/4	4/4	4/4	5/5	21/21
Matematika a práca s informáciami	Informatika	1/1	1/1	1/1	1/1	0/0	4/4
						1/1	1/1
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	5/5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	5/5
	Hudobná výchova	1/1	1/1	1/1	1/1	0/0	4/4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	10/10
	Telesná a športová výchova	1/2	1/1	1/1	1/1	1/1	5/6
	Športová príprava	0/3	0/3	0/3	0/3	0/3	0/15
Človek a svet práce	Technika	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	5/5
	Povinné hodiny	24/24	25/25	26/26	27/27	27/27	129/129
	Voliteľné hodiny	3/6(3+3)	4/7(3+4)	4/7(3+4)	3/6(3+3)	3/6(3+3)	17/32
Spolu		27/30	29/32	30/33	30/33	30/33	146/161

Poznámky:

- V šk. r. 2023/2024 sa žiaci v 5. - 9. ročníku vyučujú podľa ŠKVP v súlade so ŠVP
- UP je vypracovaný pre klasické triedy a športové triedy – skratka ŠT
- V ŠKVP v 5. ročníku sme doplnili predmety CJ a DEJ v dotácii 1 hod. V športovej triede sme doplnili predmety: CJ o 1 hodinu a telesnú a športovú výchovu o 1 vyučovaciu hodinu v bežnej triede a 2 vyučovacie hodiny v ŠT, športová príprava - 3 hodiny v ŠT.
- V ŠKVP v 6. ročníku sme doplnili predmety: dejepis, geografia a biológia o 1 vyučovaciu hodinu. V športovej triede sme doplnili predmety: biológiu, geografiu, dejepis a telesnú a športovú výchovu o 1 vyučovaciu hodinu v bežnej triede, športová príprava 3 hod.
- V ŠKVP v 7. ročníku sme doplnili predmet II. cudzí jazyk o 2 hodiny, predmet geografia o 1 vyučovaciu hodinu. V športovej triede sme doplnili II. cudzí jazyk o 2

vyučovacie hodiny, geografiu o 1 vyučovaciu hodinu a telesnú výchovu v bežnej triede o 1 vyučovaciu hodinu, športová príprava 3 vyučovacie hodiny.

- V ŠkVP v 8. ročníku sme doplnili II. cudzí jazyk o 2 vyučovacie hodiny, a telesnú a športovú výchovu o 1 VH v bežnej triede. V športovej triede sme doplnili II. cudzí jazyk o 2 vyučovacie hodiny a telesnú výchovu o 1 vyučovaciu hodinu, športová príprava 3 vyučovacie hodiny.
- V ŠkVP v 9. ročníku sme doplnili II. cudzí jazyk o 2 vyučovacie hodiny, geografiu o 1 vyučovaciu hodinu a telesnú a športovú výchovu o 1 vyučovaciu hodinu v bežnej triede. V športových triedach je navýšenie II. CJ o 2 hod, TSV o 1 hod, informatiku o 1 vyučovaciu hodinu a GEG o 1 vyuč. hod., športová príprava o 3 vyučovacie hodiny.
- Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava
- Cudzí jazyk vyučujeme v skupinách s najvyšším počtom žiakov 17.
- Náboženskú a etickú výchovu vyučujeme v skupinách podľa druhu náboženstva, v skupine spájame žiakov dvoch tried v ročníku.
- Na vyučovanie predmetu informatika možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- Na vyučovanie predmetu technika možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- Telesnú výchovu nevyučujeme zvlášť chlapcov a zvlášť dievčatá.
- Na vyučovaní športovej prípravy sa žiaci delia na skupiny podľa jednotlivých druhov športu: chlapci – futbal, dievčatá – volejbal.

Spôsob podmienky prijímania a ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Organizácia prijímacieho konania do ŠT:

V rámci nižšieho stredného vzdelávania má naša škola dva učebné plány (varianty)

- Triedy so všeobecným zameraním
- Športové triedy – futbal (chlapci), dievčatá (volejbal)

Okrem žiakov, ktorí patria do školského obvodu, môžu plniť povinnú školskú dochádzku v škole aj žiaci mimo obvodu na základe žiadosti zákonného zástupcu a podľa kapacitných a organizačných možností školy.

Na našej základnej škole prijímame žiakov do 1. ročníka na základe zápisu. Zápis žiakov sa koná v termíne, ktorý určí zriaďovateľ pre všetky školy v svojej pôsobnosti. Zápis do prvého ročníka organizujeme zábavnou formou, kde budúci školáci na základe hier a obrazového materiálu majú možnosť ukázať všetko čo vedia. Rodičia v tom čase vyplňujú dotazník s potrebnými údajmi o žiakovi a rodičoch. Učitelia sledujú výslovnosť detí a spôsob komunikácie, v prípade potreby žiakov odporučia na logopedické alebo psychologické vyšetrenie.

Do tried s rozšíreným vyučovaním telesnej a športovej výchovy do 5. ročníka prijímame žiakov na základe výberu, ktorý sa koná v 1. a 2. júnovom týždni. Pri výbere sa zohľadňujú **somatické ukazovatele** (zdravotný stav, výška a predikcia výšky podľa výšky rodičov, váha) a **všeobecná pohybová výkonnosť** (skok do diaľky z miesta, hod 2 kg loptou, beh na 50 m, beh 4 x 10 m, vytrvalostný beh -6 min/1500 m-, sed – ľah, odbíjanie vo dvojici, prehadzovaná

Samozrejme dôraz kladieme aj na dobrý prospech, aby žiaci zvládali všetky športové a vyučovacie povinnosti.

Podmienky prijatia:

- **Žiadosť zákonného zástupcu a súhlas zákonných zástupcov so zaradením žiaka do športovej triedy so zameraním na chlapci - futbal, dievčatá - volejbal.**
- **Úspešné absolvovanie testov na všeobecnú pohybovú výkonnosť chlapci a dievčatá a testov so zameraním na zistenie herných zručností vo futbale a volejbale**
- **Prospech žiaka**
- **Potvrdenie lekára o zdravotnej spôsobilosti.**

A/ TESTY VŠEOBECNEJ POHYBOVEJ VÝKONNOSTI

1/ člnkový beh 10x5 m	-faktor obratnosti
2/ skok do diaľky z miesta	-faktor výbušnosti
3/ 2x 25 metrov	-faktor rýchlosti
4/ Cooprov test 6´	-faktor vytrvalosti
5/ ľah – sed, D- predklon	-faktor ohybnosti

- popis, realizácia a hodnotenie testov VPV podľa vzdelávacích štandardov z telesnej a športovej výchovy pre 2. stupeň základných škôl

B/ TESTY SO ZAMERANÍM NA ZISTENIE ZRUČNOSTÍ HČJ VO FUTBALE a VOLEJBALE

1/ žonglovanie s loptou	1/ odbíjanie
2/ vedenie lopty	2/ hod loptou
3/ prihrávka	3/ hod loptou na cieľ
4/ hra	4/ hra -prehadzovaná

- popis, realizácia a hodnotenie testov HČJ podľa vzdelávacích štandardov z telesnej a športovej výchovy pre 2. stupeň základných škôl

Žiaci so zdravotným znevýhodnením môžu byť na základe odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zaradení do týchto tried s upraveným individuálnym plánom vzdelávania.

Ukončovanie výchovy a vzdelávania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Personálne zabezpečenie

Vyučovací proces na škole zabezpečuje v priemere 33 pedagogických pracovníkov. Všetci sú kvalifikovaní a skúsení vo svojich odboroch o čom svedčia dobré výsledky v rôznych súťažiach a olympiádach. Absolvovali kurzy pre využívanie IKT vo vyučovacom procese, svoje praktické pedagogické umenie vyjadrili viacerí

absolvovaním II. kvalifikačnej skúšky čo predpokladá inováciu vyučovania a využívanie nových foriem a metód.

Na škole pracuje *výchovná poradkyňa*, ktorá v súvislosti s riešením výchovných a vzdelávacích problémov poskytuje psychologické a pedagogické poradenské služby priamo žiakom, rodičom a pedagógom. Spolu s nimi monitoruje zmeny v správaní žiakov a v prípade oprávneného podozrenia vzniknuté problémy rieši. Zameriava sa na aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania, ako je záškoláctvo, šikanovanie, zvýšené násilie i trestná činnosť a poskytuje poradenstvo pre žiakov a rodičov o možnostiach ďalšieho štúdia.

Protidrogovou prevenciou sa zaoberá *koordinátorka*, ktorá organizuje rôzne preventívne programy s protidrogovou tematikou.

Výchovu žiakov k spoznávaní životného prostredia, vytváranie kladného vzťahu ako k životnému prostrediu, tak aj k jeho ochrane zabezpečuje *koordinátorka environmentálnej výchovy*

Zvýšiť záujem o svoje zdravie, zdravý životný štýl, rozvíjať vedomosti v oblasti starostlivosti o prevenciu kožných ochorení, získať praktické skúsenosti v starostlivosti o vlastnú kožu a zdravie je úlohou *koordinátorky pre zdravý životný štýl*.

Nové trendy vo výchove a vzdelávaní predpokladajú ďalšie vzdelávanie učiteľov na našej škole. Učitelia sa pravidelne vzdelávajú prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania podľa plánu kontinuálneho vzdelávania školy.